

HOMAGIUM AUGUSTISSIMÆ

AC

INVICTISSIMÆ CÆLI & TERRÆ
IMPERATRICI
POLONIARUM REGINÆ CLEMENTISSIMÆ

In Claro-Monte Czystochoviensi Miraculis
Clarissimæ.

A

SANCTISSIMO DOMINO NO-
STRO, DOMINO

CLEMENTE XI.
PONTIFICE MAXIMO
RECENS CORONATÆ.

A

Fratribus Ord: S. PAULI Primi Eremitæ Ejus-
dem Clari-Montis Czystochoviensis.

JPSO INAUGURATIONIS SOLENNI DIE
Nomine Univerforum Ordinum Regni & M. D. Lit:
humiliter Præstitum.

Oratore Patre Fratre REMIGIO SCISŁOWSKI.
Ejusdem Instituti Theologiæ Moralis Professore.

Anno Regnantis in Carne DEI 1717. Die 8. Septembris.

Typis Clari-Montis Czystochoviensis.

IN GENTILITIUM STEMMA
EXCELLENTISSIMI CORONATORIS.

Ad Clarum celeres Montem properate Capellæ
Innocuis Virgo, pascua Sacra dabit.
Aris & Patriæ R O S E A S cito ferte Coronas
Quets Vestra æthereus tempora cinget Honos.

AD EXCELLENTISSIMUM
Illustrissimum & Reverendissimum Dominum,
D. CHRISTOPHORUM

COMITEM de SŁVPOW

S Z E M B E K

EPISCOPUM CHEŁMENSEM,

GENERALEM PRÆPOSITVM MIECHOVIENSEM

CORONATOREM DIGNISSIMVM.

Prophasis Dedicatoria.

*N*ovum hodie Orbi Lechico triumphantis
Glorie pandisti exordium Præsul Excellentissime, dum
Claro Montanæ Thaumaturgæ Matris Aræ, primas ex-
tra Alpium terminos, è Vaticano Sacrario, Coronas in-
tulisti. Cælestis Reipubl. Primatiali Dignitate functus
es, dum Cælorum Imperatricem Augustam, Regali in-
augurasti Diademate. Absit quod invidetas Primis Regnorum Principibus,
terrenas inaugurantibus Maiestates, præsens etenim gloriosior auspiciissi-
mo Nomini Tuo obtigit Provincia. Parcite Magni Regum Coronato-
res; quo sublimior Coronatæ Maiestatis Eminentia, eo Maior est Coro-
nantis Excellentia. Et quis est qui ambigat, Immaculatissimam Dei Pa-
rentem non sublunaris tantummodo Machine vastitati, at immensis su-
periorum Orbium, ipsiusq. Empyreï dominari Regnis; hinc tam Præcelsæ
Maiestatis gloriosissima Inauguratio. Tuae Coronator Excellentissime, men-
sura est Dignitatis. Primi, Angelici Exercitus Antesignani Ministerio,
Encenia hæc peragi debuissent, nisi Te parem tanto muneri superi reperis-
sent. Supra mortalium sortes, in Cælesti Consistorio Excellentie Tuae
Antistes Illustrissime cum Nomine decreti Honores. CHRISTOPHO-
RVS es, CHRISTVM in animæ cordisq. medullis gestans, quid mi-
rum, si CHRISTOPHORÆ Matris egisti Coronatorem. Corelatio
non mutuata, at mutua, qua nulla proximior, nulla sanctior, inter CHRI-
STVM & MARIAM. In Cælorum Reginam, Sanctissimam Geni-
tricem suam Coronavit CHRISTVS, iure merito in Reginam Polonia-
rum Coronavit CHRISTOPHORVS. Notate eternitatis Codices Co-
gnatorum Nominum rerumq. mysteria. Et sane decuit Sacratissimum Au-
gustæ Nostræ verticem, præter Regale Diadema, Tuis quoq. Gentilitijs
PRÆSVL Illustrissime ROSIS Coronari. Mystica Sanctissimæ Tri-
dis Ro-

dis Rosa est Parthenia Genitrix, fas erat, mysteriosa Tuarum Triade Rosarum, Auspicatissimam Eius Inaugurationem cumulari Spinis implexe sunt, quas Cyprium olim Cythereæ vulgus dicabat Deæ, nec nisi à cruentate vulnere planta, purpureum traxere colorem; at Tue Antistes Reverendissime, aculeos non norunt Centifolæ, purpuratam Venustatem & Maiestatem, non aliunde, quàm à Domestico Magnorum Heroum Sanguine & Ducali vendicant Murice. Non molles profecto Campanie horti, biferiq; rosaria Pæsti Tuas genuere Rosas; ab Elisiis Regnis sub primam auroram duxisse originem, cognatæ superis virtutum demonstrant proprietates. Exiguo florent intervallo quas tellus profert, ut primum adultæ plenitudinis amenam explicant faciem, illico ad casum vergunt, orbateq; comis triste sunt hortorum cadaver breves vernantis auræ deliciæ. Tuis Coronator Excellentissime Rosis Divinus vigor inest; immortales sunt à virtute namq; mori nescia sicuti prima Ortus sui auspicantur incunabula, ita pariter, vitæ, decoris & fragrantie defumunt perennitatem. tot iam elapsa coronarunt secula, Imperijs regnisq; coeuvæ, immortalis ubiq; gloriæ Orbem implevere, in posthumas mundi ætates duraturæ Sanctæ sunt, Sacris dignæ Aris Claro Montano proinde, ad triumphalia hodie ferta competunt Sanctuario. Ornatissimos avitæ stirpis Rosæq; Domus Tue Coronator meritissime Progenitores, quos Heroa Virtus Fortuna Comite ad primas semper Togatæ Patriæ Curules, primosq; armatæ Palladis promovit Fasces, digni enumerent Encomiastæ, ac in recensendis etiamnum præclarissimis decoribus desudent ingenia annalium implendo tomos: Sanctissimæ vero Reginali Maiestatì à Te hodie Coronatæ præ reliquis Inclytæ Prosapie Tue Prærogativis Sanctitatis Domestica Virtus, Maximò est pretio, cælitum mille præconijs digna æstimari. Magnum quidem, inter purpuratas cunas claro de sanguine nasci, gloriosum est illustres Avorum Ceras, sexcentos Fabios, & Decios, & stantes in Curribus Æmilianos, ipsosq; Ioves affinitate propinquos, velut in Pantheone, prima Orbis Nomina & Numina supputare, at multo maius est veræ Sanctitatis Gloriâ eminere; Claritas illa, nequaquam ex populari eximit mortalium sorte, at vitæ Sanctitas, in eternitatis Patria, Celi efficit purpuratos. Terrenæ dignitates, temporale & exiguum virtutum præmium sunt, ipsum licet splendore suo attingant solis meridiem, Hesperum tamen evitare nequeunt; è contra, Sanctitatem vitæ altioris longe Ordinis merces, cum immortalis gloria, Divini consors splendoris hæreditas, æternum comitatur. Ecquis non noverit Inclytam Domum Tuam Antistes Excellentissime, Domum & progeniem Sanctorum esse. Si piensissimos Maiorum Tuorum Manes, quibus Beata iam obigit retributio, è tumbis provocatos spectare non libet, in vobismet ipsis Comites Illustrissimi, hereditariæ Sanctitatis, sat ampla elucet successio. Primus è nunc viventibus prodit in Obitu.

in Obtutum Sacratissimæ Reginalis Maiestatis Cellissimus & Reveren-
disimus Princeps STANISLAUS Comes in Stupon SZEMBEK,
Archiepiscopus Gneznenfis, Legatus Natus Regni Poloniarum, & M.
D. Lit: PRIMAS Dignissimus, Nomine & vita alter Divinissimus
STANISLAUS, Virtutum & Sanctitatis Metropolis, Principum De-
cus, Præsulum Gemma, Senatûs Columnen, Protector Noster Clementis-
simus, Cuius in tuendis Ecclesiasticæ indemnitate iuribus ferventissimum
zelum, in manu tenenda Patriæ libertatis pupilla, invictum robur, in sal-
vanda Reipublicæ integritate indefessos labores ac studia, tot fatales tem-
porum Crises, velut ad Lydium lapidem sat probata reddidere, Decu-
manis intricatam casibus, tot bellorum quassatam malis restituit Rempu-
blicam non cunctando, at provida gubernatione suaviter fortiterq; dispo-
nens universa, vitam qua nil carius, & opes in publicæ salutis pretium ero-
gando, non destitit Magni olim Aaronis exemplo, cor, ora, manusq;
levare in excelsum, donec placato Numine, sævi turbines sedarentur. pro-
spiores quippe suppetiæ à suffragijs Iustorum, quam à mille phalangibus
hastatorum. Illustrissimi & Reverendissimi Domini MICHAELIS
SZEMBEK, Episcopi Paphensis, Suffraganei Cracoviensis, gloriosissima
merita, solertissimam animarum curam, pietatem, Clementiam & velut in
unum congesta Apostolica munera, Purpurata enarret Cathedra, Grata Po-
loniarum Veneretur Metropolis, quam Gentilitijs Rosis Suis, & secun-
dissimis Virtutum floribus adornavit, ac novam reddidit Florentiam; ve-
ræ Sanctitatis exemplar, Honorum opumq; Contemptor, Cælo ditissimus,
alter Celestinus. Succedit in Ordine Magnorum Heroum, Excellentissimus
& Illustrissimus Dominus IOANNES SZEMBEK, Supremus Regni
Cancellarius, Patriarum legum Custos vigilantissimus, Status Minister,
sapientiâ & consilio, astrorum motricibus par intelligentijs, Decus Senatus,
Orbis Lechici Atlas fortissimus, Regibus Regnisq; gratissimus, quia IO-
ANNES nunquam sine gratia; at cælis gratior, quibus vel hoc ipsum Oble-
stationi summæ est, Aulam incolere, nec tamen Aulæ vitia nosse; ardua pu-
blicorum negotiorum farragine in momenta distrabi, à Divinis tamen Offi-
cijis minime desistere; rariorem Phœnice Sanctitatem secula mirentur; ma-
gnum etenim prodigium est, Magni Honoris cum vera pietate Connubium.
Dum ad Excellentiam Vestram Coronator Illustrissime, redeundum est,
etsi cunctorum ora pennæq; tacerent, Magnalia Præsulearum Virtutum
Tuarum sat grandis pondera vocis habent; rectefactorum enim gloria per
se vocalis est, alienæ minime indiga laudis, exile reputans honoris suffra-
gium ex fama populari. Divinissimos Borromeum, & Salesium, quos corde
foves, factis imitaris; Pastoralis zeli Tui, Provide super comissa Grege
vigilantiæ, sedule Ecclesiarum sollicitudinis, tum Cathedra Chelmensis,
tum Sacerrima Synodus Diecesana, & universæ testes sunt Poloniarum

Provinciae Consummatissimam Sapientiam Tuam primæ in Europa pro-
barunt Universitates, mirabatur Sorbona, Cui si hæcenus adfuisses no-
vellæ semina luctæ in herba oppressisses. Vive Præfulum dignissime, Ec-
clesiæ Column, Senatum Romæ aucturus Purpuratum. Tantorum Pro-
cerum & Magnorum Nomina Fratrum, Coronat Illustrissimus Dominus
ALEXANDER SZEMBEK *Supremus Regni Dapifer, Biectensis ac Ra-*
domscensis Capitaneus, Naturæ & fortune donis nemini postremus. In
flore ætatis Maturitate virtutum, Magnitudine animi, Consummatâ sa-
pientia, primis in Republ: aptandus fascibus. Inclytæ Domus Iubar, Po-
lorum & populorum delictum, piæ liberalitatis & Munificentie Idea, vi-
tæ integritate, svari morum innocentia, formâ decoris & modestiâ, Ange-
lus nuncupandus, Reginali Sacratissimæ Imperatricis Mensæ inter Celi-
tam Ministeria dignus afferre Dapes. Triumphet peremitter in Regum
Civiumq; amoribus, Macedone fortunatior Heros. Excellentissimus Illu-
strissimus & Reverendissimus Dominus CHRISTOPHORVS SZEM-
BEK, *Antistes Posnaniensis supra Hispaniarum Grandes Consilio & sapi-*
entiae Oraculis grandis in Rep: Senator, Orthodoxæ Religionis acerrimus
Propugnator & Defensor, contra vitiorum monstra ac infidelium turmas
novus Phinees, præsentis vires laudesq; pagellæ superat, Cuius Laudatissi-
mas Virtutes Roma probavit, Vienna declaravit, grata Patria meritissimis
Honoribus cumulare, Oratores panegiricorum voluminibus enarrare non
desistent. Illustrissimi Domini Castellani Vislicensis Magni in Rep: utraq;
Pallade Civis, Illustrissimi & Reverendissimi Canonici Cracovien: succre-
scientis ad Tiaras Prælati, Illustrissimorum Dominorum Tribuni Oswiecum:
Burgravij Cracovien: Capitanci Leloviensis, Pincernæ Lublinensis, Capi-
tanei Novogroden: Venatoris Leczycensis, Ensiferi Smolenscensis, tum
deniq; Amplissimæ Stirpis Roteæ Sacra Velamina & Asceteria exornantis
dignissima Nomina si fecundior recensuisset penna; aut si Colligatarum Pro-
sapiarû Celsissimæ Domus Gloriam, vel paucillû attigisset, exiguum propa-
sis atomum in tomû gigantescere necessum foret: sufficiat hic & nunc profun-
da veneratione complecti simul & profiteri, Universam Inclyti Szembeki-
ani Nominis Genesim, Sanctorum esse Rosarium ex eoq; sexcenta pro glo-
riosa hodie Inauguratione afferri ferta, quibus Gentilitiæ Tuae Coronator
Excellentissime adornatæ Capellæ, Regiam Partheniæ Matris Capellâ, tri-
umphali venustant apparatu. Quapropter sicuti Homagium præsens Augu-
stissimæ Reginæ Nostræ, Te Coronatore, Te Primario Duce & fortunatis-
simo præstamus Auspice, ita pariter exiles honoris & Obsequij tabulas, ad
Aram Tui Nominis Præsul Excellentissime supplici dicamus cultu.

Excellentissimæ, Illustrissimæ & Reverendissimæ Domina-
tionis Vestræ, Domini & Patroni Colendissimi

Devotissimus & subiectissimus Conventus Clari-Montis Czeszochoviensis.

ORATIO.

Nte sæcula Electam, Augustissimam Cælorum Imperatricem, semper triumphantem, novo in terris, Regij honoris triumpho inauguratam, spectatis hodie, Auditores Ornatissimi. Reboant more tonantis Olympi, bellicorum grandifona tormentorum ora, respondetque applausibus per circuitum, vocalis in nemoribus echo; resplendent æmuli siderum, festivi in turribus ignes; elaboratæ ingenio, micantes per aëra flammæ, cælis stuporem ingerunt, terris quoque sua non deesse phænomena, ac prodigiosas meteororum nasci species! cingunt undequaque sacratas Ædes, mille pensiles lychni & lumina mille, quæ fulgore suo, Cimmerias etiam illustant umbras, ut totum MARIANVM Augustal, stellatum recte crediderim cælum intueri. Conchylatis ubivis peristromatis ostroque nitentes, tripudiant parietes! Novo-Dædaleis ornatae & oneratae machinis tument aræ! Univerſa Castalidum Domus Helicone relicto, satis agmine denſo, alternos metata choros, lætis tubarum tibiarumque clangoribus, nubes replet, nec solas hominum ſuavi modulamine, mentes excitat, verum duras etiam cautes, vitali permovet ſenſu, ut ipſa mania, amæno vultu, veriùs quàm ad Orphei teſtudinem, gaudia geſtire videantur. Vicini colles & ſaxa levantur in altum attonita, Claro-Montanam rupem, totam erumpere in voces & vices exultantium! Conterminæ mirantur Provinciæ, rediviva ne, Roma vetus, in Monte-Claro, vel veró, Mons-Clarus in Romano triumphet Capitolio! Et quorſum amabo, tanta epinicia & gloriæ apparatus? niſi ut ſeſtæ fauſtæque Coronationis Auguſtæ Poloniarum Regiæ, dicendo ſacra diei, pompam indicent

dicent triumphalem. Pridem quippe orbis Lechicus, Partheniam Matrem, Reginam ac Dominam, ore publico nominavit, nec non pacta conventa, ipsammet Augustissimam inter, perpetuæ Protectionis Ejus, & Ordines Regni, perennis subjectionis, æviterni cultus, & subditalis obsequij, stabili per sæcula firmavit Diplomate, hodie tandem optato successu, ut Coronatæ jam Reginali Majestati, jurejurando, intaminatæ fidelitatis, solenne præstat homagium. Expectare libuit, tot jam elapsis sæculis, ut Regina Clementiæ, non nisi à Clemente Regalem sumeret Cydarim, atque illibata Summi ac Æterni Mater Pontificis, non nisi à summo in terris Pontifice, Regiæ unctionis acciperet honorem. Stellati Montes Clementini Nominis & Ominis insignia, cælo augure prævidebantur, à quibus itella summæ magnitudinis, cæterorum Regina siderum, in Claro-Monte, eminentiori claritate refulgens, Sarmatici Poli inauguraretur Coronâ. Dudum hisce præconceptis populorum imo Divorum votis, en jam hodie Clementina respondit pietas, dum Augustissimæ Poloniarum Electæ, novo, extra Italiæ terminos exemplo, in Claro-Montana Gloriæ Metropoli coronandæ, Regium submisit Diadema. Huc terrenæ Majestates, domitricæ & Dominatrices Provinciarum, submissa reponite sceptrâ, huc universi Nationum Principes, coronata capita, cunctique sub sole Regnantes, ad Altissimum MARIÆ, Dominæ universi Thronum, cor afferte animumque pronum, & summæ Reginæ gloriæ, Lechico in Regno hodie Coronatæ, tributarij honoris supplex date homagium. Sacro Apocaliptici seniores, huic Reginæ Regum, quam totum Empyreum adorat Imperium, procidui vestras comportate coronas. Regnet MARIA, Domina universi, mille semper digna coronis; triumphet hodie tota Lechia in Monte-Claro, triumphet Mons-Clarus in MARIA. Huc Rhodij colossi, obelisci, Memphiticæ pyramides, superba olim Phariorum monumenta Regum, obliterated tyrannorum memoriâ, ante sacrarium Reginæ Clementiæ prostrata, vectigalem date gloriam. Montes excelsi terræ, Alpæi, Acroceræunij, Pyrænei, Caucasi, Libani, Atlantes, & quotquot in latepatenti sinu, præalta numerat cacumina tellus, huc tumida, nubibusque minantia colla, Colli submittite MARIANO. Regalis, ac sacer ab inhabitante olim Arcâ fæderis, Mons Sion, Monti Claro, in quo vivens Thaumaturga veri Numinis Arca, perpetui incolatus sui posuit tabernaculum, pronum inclinet verticem. Mons Sinai, Mosaicæ olim, dictator legis, MARIA-

NVM

NVM hodie Montem Gratiæ, supplex adoret; illic etenim plena pavoris tonitrua, fumans caligo, coruscantia fulmina, terrentes nebulæ, mortem Israëlitis castris minabantur, in hoc Monte clementiæ, flumina vitæ, torrentes veniæ & indulgentiarum, copioso promanant sinu, ac sereno populis gratiarum affulget meridies. Montes itidem sancti, Thabor, Oliveti, cæterique, sacro famosi codice, sacratori Monti - Claro, in quo tot sæculis orbi universo, innumeris & quotidianis prodigijs, Divinæ resplendent virtutes, laudis date trophæum, ac submissa veneratione, ite hodie in scabellum. Verum, quid vilis Orator, humi, cum domi porta testudine reptas, quid per exiles exiliens terræ suggestus, haud proportionatam triumphanti Dominiæ gestis gloriam! si magnos magna decent, certe Præpotentissimæ Majestati, magnæ Poloniarum Reginæ, longe majora debentur; ad sublimiora erige animum, cælum ipsum in Triumphum voca, Imperatrici suæ, in Sarmatico cælo hodie coronatæ, prompta obsecundabunt Astra, superi dabunt voces, & sonoros deproment æthera plausus; signatas æternæ fædere pacis nubium irides, in arcus pone triumphales; pro Regali Paludamento, solem vultu sereno fulgentem præpara; pro scabello Throni Augustissimi, sphæram adhibe lunarem; pro Regali tentorio ipsum adapta firmamentum; tum demum Clementinam stellis ornatam, pretiosissimo insuper illo abscisso de Monte sine manibus, profanas Tyrannorum statuas comminente lapillo, summè decoratam, assume coronam, ac Sacratissimæ Augustæ nostræ Regium cinge caput. Sic Regijs ornata monilibus, procede prospere ad Sacrarium Regni Tui, ac præparatum in vertice montium scande Thronum, Regnatrice Poloniarum Clementissima. Currum triumphi Tui, non truces Marci Antonij leones, non feroces Heliogabali tygrydes, non jugales Aureliani cervi, non prægrandes Metellorum ac Iuliorum elephanti, quibus olim suo fastu gravis victorum fortuna, ad orbis & Urbis vehebatur capitolium, nec igneæ Phaëtontis trahent quadrigæ, ac nubem luce candidissimam, pones ascensum Tuum Imperatrix gloriosissima, & sic cum splendidissimo apparatu, mille Angelorum in coronam stipata agminibus, innumero cælestis militiæ comitata exercitu, Claro Montanam inaugurationis Tuæ ascende Metropolim, eamque in hæreditatem, jure posside æternali. At, ne quid ad solennem diei magnificentiam triumphantis Reginæ, desiderari videatur, devicti inferorum principes, jurati humani generis hostes, sæva draconum capita, quæ pridem

heroo Parthenia Mater contrivit calle, debellatæ tenebrarum potestates, captivæ rebellium tyrannorum turmæ, perpetuis oneratæ compedibus, invictæ Reginali Majestati, ite hodie in triumphum. Pandite jam ostia, festivis coronata lauris, referate triumphales portas Pauliadæ, vigiles Mariani propugnaculi custodes, date agmen, aptate choros Thæbei procures, ac ordine compto, exite obviam ascendenti ad thronum Reginae gloriæ. Tercentis jam & amplius annis, in hoc thaumaturgo castro, vigilantius, quam olim aureum in Colchide vellus, pretiosissimum pignus, Regale depositum, Augustissimæ Poloniarum Electæ, obsequiosa colitis fidelitate, hodie Eandem novo coronatam Diademate, adorare procidui, & cum supplici homagio, ferte claves, pro firmiori clientalis officij sponione. Triarij bellatores, expansa labara, victrices Aquilas, cunctaque Bellonæ insignia, ad Reginalis scabellum Majestatis inclinate, cum auspiciatissima militari tesserâ : *Regnet MARIA Lechici orbis Domina, triumphet Regnatrix semper Augusta.* Et ut vivaciori animo exultantes, solenne præstemus homagium, amænæ applaudant Camænæ, jucundas dent litui voces, impulsaque tympana palmis, concavaque æra sonent. Vos Auditores spectatissimi, benevolas interim parate aures, mentesque peroranti.

Musica interludit.

Reges plerumque natura parturit, & purpuratæ cunæ, primum est Majestatis proscenium; licet non raro, cæco etiam fortunæ suffragio & casu elevatos, orbis adoravit. Haud unus interdum patrata cædis, & flagitij in præmium Diadema tulit. imo raro purpuræ Regum, absque profuso alieno sanguine rubuere. O quoties, dum effrenes in scelera tyranni ad thronum aspirant, misera Regna populique expirant. Ad Imperium quæri, meritorum est privilegium; quærere, ambitionis argumentum, & grandis origo mali, ut, dum à corivalibus lenta moderatione obtineri nequit, ad quæque violenta, sæva regnandi impellat cupiditas. At quæsi per nefas Imperij fasces, raro felices ac diuturni, funesti mox, ipsismet authoribus exitij, secum trahunt catastrophe, & vix quandoque diurni. Novit etenim districta Nemesis, coronas dolo aut sanguine partas, in compedes refringere: ut quos arrogans dominandi libido cum oriente sole ad Regale evexit solium, cum occidente, versâ sed adversâ factorum aleâ, eisdem vitâ & purpurâ exutos, diræ mortis reddat spoli-
lium,

lium, & quod mane gemmea cinxit torques, ferrea captivum tor-
queat vespere collum. Nec eget alio impulso ad sui interitum,
plus æquo tumens tyrannorum ambitio, ipsa quippe suæ infelici-
tatis, sufficiens est architecta. Aureum Regni pomum, desu-
per quidem venit, sed digniori dandum, indigna apprensū ma-
nu, Gomorrhæi instar mali, in cinerem mox abiturum purpura-
tum mendacium. In ambitiosi namque Principis sinu, cælorum
beneficia, in veneficia transeunt, & ut Pandoræ munus redeunt in
conferentem. Delicatum purpuræ ingenium, ingenuum est,
eò gravius erubescit, quò indigniores tegit lacertos, & auro gem-
meum Paludamentum, trunco adaptatum deastro, protinus pal-
lescit, ex pænitudine, nativum sui pretium amisisse. Ipsos eti-
am sorte nascendi Regnantes, postquam à majorum rectefactis de-
generassent, superis populisque invisos, sæpius è paterno solo, so-
lioque exclusos, haud dubij memorant fasti. O quot miseri
Principes, qui superba nuper manu, aurea tenuère sceptrā, pau-
lo post tristi metamorphosi, tragicæ ad ludibria sortis, prodière
spectra. O quoties purpuratus thalamus, tumultum, Regibus
cruenta sublati nece tulit, sexcenti licet fortes ad fores excubas-
sent. Gratis coronata capita ad corporis custodiam, numero-
sos instruitis exercitus, frustra densis armatorum cohortibus latera
stipatis, in propria militare fovetis viscera ferrum, diri manes in-
tro manent, si Divinæ Patriæque minime servantur leges, legio-
nes nihil proderunt & ornatissima Phalanx, fallax est ad salutem
Principis impij : inter mille hastarum catervas, tyrannus haud
bene tutus erit. Tutius ullum Majestatis robur & præsidium
est, quam Religio, pietas, æqui & honesti ratio, ac reliquarum
virtutum satellitium; securos ducit inter bellorum fragores & ca-
strorum tentoria somnos, cui præ foribus Regiæ virtutes fidas agunt
excubias. Hinc nemo est, qui vel ipso Radamantho iudice ne-
get, longe præstantissimum, virtute nancisci, quam nasci Re-
gem. Nobilior me hercle est, cælis agnata in diademate virtus,
quam claro Regum de sanguine nata, at purpuratis vitijs notata
propago. Prima boni Principis laus est, virtuti omnia. fortu-
næ nihil debuisse. Sola virtus aurea clavis est, quæ ad conclave
Regnorum, ostia novit referare, nec ulla gloriosior, quam virtu-
te & meritis empta potestas. Princeps sceleratus, abortivum na-
turæ monstrum est, fædum vitæ mancipium coronatum,
quid nisi inane & immane perversi ordinis portentum. quæ namq[ue]
ratione subjectis imperabit Provincijs, si sibi nescit; prima quip-

pe regnandi rudimenta à se ipso sumenda sunt, haud bene majorem reget orbem, qui minorem in fræna cogere non didicit. Vita Principis, idæa est populorum, si difformis, graviter officit, & afficit idæatum. Regnantem solis naturam induere, necessum est, lustrando & illustrando universa; tunc enim verè serenissimus, dum expers maculæ, beneficos lucis radios, oras diffundit in omnes; sin ab opposita nævorum opacitate eclypsim patiatur, triste fiet spectaculum, toti orbi portentosum. At quid dico solis naturam, Divinam Princeps assumat oportet, cum etenim vicariam in terris gerat potestatem, Magnique effigies DEI sit in imagine parva, Archetypo conformem in gubernando teneat normam; vitiosum ectypon, dum à primo deficit exemplari. Tunc vere Divinitatis quadam gaudet prærogativâ Imperator, dum bonitatis Ejusdem, sedulus est imitator. Iudicium & æquitas, clementia, fortitudo, liberalitas, providentia, civium amor, & cura vigil in omnes, proprium Deorum & Regum negotium est. Videant qui sceptrâ tenent, utrum hic scopus & opus in regnando præfigatur.

Pensata tantisper conditione Regum, vertamus jam mentis & oculorum obtutus, in Augustissimam Poloniarum Reginam Dominam meam Clementissimam, verear licet, ne scrutando Majestatem opprimar à gloria, liceat tamen in magnis & imparia verba conari, cum & hæc magnæ sit portio laudis, nunquam satis digne laudari posse; & vero, si Angelica centum ora forent, nullis encomijs, Reginalem Dignitatem Augustæ Nostræ pro merito adæquarent; sed non idcirco suæ Majestati subtrahendum hodie Laudis homagium. Non officit claritati solis, etsi lippis spectetur palpebris, sic pariter nil obstat magnitudini Reginalis Honoris Sanctissimæ Dominae, trivialis oris professio, si ex penetrabilibus cordis deprompta suppleat confessio. Aude igitur pusille orator, etiam vili svadâ, Magnæ Imperatricis Regias percurrere dotes, ut pronam adorationem persvadeas universis. Solis naturam Principibus induendam censuisti, en Electa ut sol, Regina Poli, orbisque Poloni, velut diploide ornata, splendidissima luce corulcat, Ipsa millies sole clarius; huic etenim quasdam, tenues licet, optici affingunt maculas, MARIA increatae Lucis, Solis justitiæ, Genitrix immaculata, omnem prorsus, etiam atomo leviolem excludit nævum. Sol non nisi præsens sibi illustrat hæmispherium, at ubi gyrato cursu, ad Antipodas abscesserit, totam secum devehit lucem, remotis tristi relicta umbriâ terris. MARIA, æterni Solis Regia, immensitate luminis abyssos pertingit, opacissima penetrat, nul-

li

li unquam sua luce deest, non uni tantum orbi, sed innumeris par est illustrandis. Si Divinitatem quandam in Regibus, ipsa portendit & prærendit Majestas, MARIA, Magna Dea, aut certe Idæa Divinitatis est; Africanus Præsul, Præsulum Doctor, augusto protulit ore: (a) *Si formam DEI Te appellem, digna existis.* Ex MARIA ineffabile Numen formam hominis assumpsit, quid mirum, Eidem per reciprocationem, formam DEI communicasse. O felicissimum Numinum Commertium! o mira MARIE Apotheosis! Vnio Hypostatica Verbi, si ut Divinitatis in Deipara sufficiens est argumentum, ita & Regiæ Dignitatis amplissimum documentum. Sacro Virginale, MARIE Claustrum, cælum est, sedes Regis Altissimi, hinc & Ipsa Regina cæli Divinissima.

Regna mundi instar hominum, crescunt, & decrescunt, oriuntur & moriuntur, unius strages, alterius incrementum, ipsi que Reges, licet dominantur mortalibus, nihil tamen præter virtutem, habent immortale. Magno olim Macedonum Bellatori sua victrix fortuna, tanto erat stupori, ut dijs immortalibus progenitum se credidisset, & jam cardines orbis, suo subjectos Imperio arbitratus, dictitasset: *Ortus & occasus, Aquilo mihi servit & Auster.* at brevi, communi hominum sorte, morticinum agens, totaque Græcia cum oriente subacta, Regnorum facta cadaver, funesto exitu, mortalitatem didicere. Regnum MARIE, in sanctis firmatum montibus, vere immortale est, casum & occasum non metuit, ab æterno ordinata sæculorum Regnatricis, universum orbem sublunarem, imo lunam ipsam cum reliquis astorum sphaeris, calcaneo Majestatis suæ subjectis, perenni gubernat potestate, absque termino; Illum etenim, qui solus terminum & finem non novit, sacratissimo utero suo terminavit. O amplitudo Regni Augustæ Imperatricis nostræ! terræ marisque superans vastitatem, utpote, quæ magnitudine potestatis suæ universum replet, nec imaginarium superest spatium, quo amplius dilataret.

Vidit non pridem Europæus orbis Principes, Filios Regum, eosdemque Genitores Regum, ipsos neutiquam Reges. (b) MARIA Domina, æterni Regis sæculorum unica Filia, Altissimi Regis sola & vera Genitrix, Sanctissimi itidem Regis unica electa Sponsa, hinc & ipsa Regina Adoro supplex, ineffabilem tantæ Majestatis Adoream. Numera jam Munera MARIE, Regiæ Sacratissimæ, quisquis voles, si poteris, at stellas potius in firmamento

millies

(a) *Serm. de Nativitate.*

(b) *Daufinus Gall: Ludov: xiv filius.*

millies multiplicatas, numerabis. Si Sanctitatem spectes, vereare, ne meridiani solis nimio fulgore, oculorum offendas aciem; prius sancta, quam concepta, ter sancta in perpetuum, cui sanctitas infinita, plene sese infundens, totam donavit sanctitatem. Vniuersi generis humani Massa, in Protoplastis, originali inquinata labe, communis prævaricationis, & contractæ maledictionis, hætenus sua damna lūget, MARIA sola ab hac immunis culpa, absque fomite peccati, Maternitatis exempta privilegio, æterna gaudet sanctitate, Angelis purior, innocens, segregata à peccatoribus, crystallo clarius nitidissima, creaturas supergressa uniuersas, absque exemplo, infinitæ placuit Majestati; quæ sola, nisi sancta fuisset, lapsa natura humana, sanctificationis & gratiæ exordium nequaquam meruisset. Date o beata supernorum civium agmina Reginaestræ, Sanctæ Sanctorum, Gloriam & Honorem.

A tam sublimi innocentiae statu Dominaestræ Sanctissimæ, facilis extat ad gradum & statum gratiæ apodixis. Innocentia etenim, prodroma gratiæ, antesignana, & individua comes semper est. Primi Paradisi incolæ, in statu innocentiae longe præstantioribus pollebant gratijs, quam fructuosissimis delicijs Paradisus ipse, Sanctissima Domina nostra, fecundior longe gratiarum Paradisus est, cujus pretiosissimus Fructus, supremum totius Empyrei delictum & cibus vitæ immortalis. In MARIA quo sublimior innocentia, eo major donorum eminentia. Primogenita Gratiae, prima & summa omnium Gratiana est MARIA, cui par nulla secunda. Ad flabellum damno flabellam antiquitatis, Pandoram quondam omnium deorum, exigua in pixide continuisse dona; at fidei Sacramento certum, caelestis Paranymphe probatum oraculo, Sacratissimam Reginam nostram, adeo omni repletam gratiâ, ut in collatis sibi donis, Omnipotentia exviscerari, infinita Sapientia exhauriri, liberalitas & immensi Divinarum thesauri diuitiarum, erogari videantur. Metire minores lympharum lacus, scaturigines, & quæ datâ lance flumina libra, in unum colligas licet, tuam non adæquabunt Amphitriten; longe magis Electorum Charismata distributa per omnes (parcite quæso Elisij manes, veniâ vestrâ dicam) & si in unum colligas magnum mare, Marianus vastior Oceanus, majori gratiarum superat abundantiam. Venite arescentes præfici, ad hanc Maris immensitatem, pro mensura dilectionis, copiosam accepturi gratiam; enim vero

Plurima quantumvis profundat munera Virgo.

Plura tenet, vastum est, sola MARIA mare.

Inter

Inter præstantissima Regum attributa, tanquam firmissimæ stabiliendi Imperij bases, velut binæ axes polares, aut geminæ geminæ, Sapientia & Fortitudo; hæc ad devincendos Patriæ hostes, scutum & murus aheneus est, illa arcanorum status & regenda Reipublicæ clavim clavumque tenet. Sapientia & fortitudine, magni Principes, quotquot sunt, Regnorum cardines, suamque gloriam & potentiam, firmarunt, auxerunt, dilatarunt. Illæ coronæ amantur, & galeæ formidantur, quæ in capite sapientiâ gravido fundantur. Grande in folio idolum est, magna potentia, sine magna sapientia. Ignorantia Regum, perditio est populorum. Pretiosum, paucisq; datum munus est sapientia. Hinc ille sapientissimus Regum, sapientum Rex, ad judicandam & gubernandam electi populi multitudinem, velut inæstimabilem, ipsoque majorem Regno, dotem, cor docile exoravit. Dum ad Divinissimæ Reginæ nostræ sapientiam, facienda est apostrophe, mens fugit extorris, & stupor ora ligat. Magnam enim abyssum mirari, non scrutari, magis libet. Euripum, miratus Stagyrita, flexuosos ac in se retortos non capiens undarum vortices; & qua ratione, Increata, Matris, Sapientiæ, inscrutabilem pertingam abyssum! somniet fabulosa vetustas, literariam Palladem è Iovis cerebro natam prodijisse; verius nuncupandum, Augustissimam Palladem, Reginam nostram, ex ore Altissimi, sapientiæ sumpsisse exordia; Altissimum enim Magistrum infinitæ Sapientiæ & inscrutabilis cognoscivitatis, Verbum Patris æternum, ab elevatis per lumen gloriæ mentibus, incomprehensibile, MARIA Divo Parthenij uteri cancellis sola comprehendit. Grandem certe Iliadem exigua clausit nuce, magni Magistri Discipula, dixissem supra Magistrum, verum audacioris hyperpoles Vaticanam vereor censuram. O mira sapientiæ & scientiæ DEI Epitome MARIA. Dum architecta universi Omnipotentia, cælorum cardines & fundamenta, velut circino dimensionis præpararet, dum majora appendisset luminaria, matutina astra, Phosporum Hesperumque formaret, dum certa lege & gyro vallaret abyssos, terminos & repagula ponens æquoribus, dum æthera, terræque molem, velut grandi quadam statera, pugillo libraret, verbo, dum mundus, informis embrio totus erat, cum Formatrice universi Sapientia, in omnipotenti Patris Idæa, prævisa, & ante sæcula ordinata, aderat jam æterni Verbi Mater, Primogenita creaturarum, nascituro infanti mundo, disponens incunabula. Theosophorum dogma est, ignorantiam, in peccatam transgressæ innocentiae primorum Parentum, humano supervenisse generi; fructus ille vetitus de ligno scientiæ boni & mali, curiose prægustatus, amplissimum supernaturalis scientiæ in Pro-

to Parente extinxit lumen, & cæcam in successores mentis induxit caliginem, ut desipientes, velut damnatæ ad tenebras nocturæ, ignota palpemus, & cum terræfodis talpis, ea solum, quæ cum humo viuere, rimemur & miremur. Innocentissima Sapientiæ Mater & Regina, sicut Adamiticæ culpæ & pænæ minime complex, ita nullius ignorantia subdita legibus. excellentius supra universas intelligentias, omnis scientiæ Sanctorum gaudet privilegio. Ter felicissima Regna, quibus tam eminentis sapientiæ dominatur Imperatrix. At videamus jam invictam Augustæ nostræ fortitudinem.

Prisca gentilitas fortes virtute Heroes, pro Dijs quandoq; venerata; hinc infantem Herculem, dum Iunonios angves. tenellâ compressos suffocasset manu, ex tunc pusillum in fascijs nuncupavit Deastrum, quantò magis, dum Lernæa monstra, tyrannos, Centauros, Gigantesque domuisset. Invictissima Virago, Regina nostra clementissima, primo, felicissimæ sine originali nævo, Conceptionis suæ diluculo, veteris colubri, calcaneo suo insidiantis, dirum attrivit caput, virulentissima septicipitis draconis, sacratum masculi partum (ut devorasset) expectantis, colla prostravit, stygiumque monstrum, Victrix gloriosa conculcavit. Tota mortalium natura, æternam sub immanissimo Orci tyranno captivitatem luxisset, nisi hæc Bellatrix fortissima, immaculato ortu suo, ad orbis salutem illuxisset: nunc beatiori sorte, ipsimet tenebrarum Principes, perpetuis vincti compedibus, sua damna gemunt, Virgineis se prostratos armis corruisse. Triumphet per sæcula, sacratior Amazon bellicosissima, arcus fortium confregit, vicit Holophernem Divinior Iudith, Sisaram & castra hostium superavit, verior Debbora. Exulta novis Lechia gaudijs, invictæ fortitudinis Heroam, ad Thronum Regni tibi adscivisse. Confitere dulcis Patria, Christianitatis antemurale, Regnorum pupilla, quam persæpe optata furentum præda, invidæ vicinorum Principū ambitionis meta, & cruentorum amphitheatrum præliorum extitisti, ut tota, velut ruentis à culmine Trojæ, Europa, tua spectasset fata; at MARIANÆ fortitudinis semper adjuta suppetijs, rabidam hostium orexim, victoriosus armis domuisti. Recense funestas interregnorum vices, & tot corrivales in electorali campo, ad Diadema Regni stadiodromos, hinc scissi Electoris populi partiumque studia, bellorum fomenta & extrema salutis publicæ discrimina. ut planè constaret: *quoties Reges moriuntur, toties Regna lethaliter decumbunt.* Nihilominus tot tantosq; turbinum motus intus & ad extra, Invictissimæ Reginæ nostræ sedavit dextra, & dicatæ sibi Gentis, hæctenus illæsam servavit libertatem. Extat etiamnum in Claro-Montano Cimeharcho, aureum pij Lechiadæ anathema: Gentilitia Regni Aquila,

la, cum Sanctissima DEI Parente, adjectâ Epigraphe : *Libera sum precibus Virgo Beata tuis*. Gratis hæcenus dilecta Patria, tristi eventu, ab externis subsidia quæsiisti Potentijs, Gloriosissimam Superum Imperatricem, Reginam tuam invictissimam, in auxilium voca, & hostium catervas superasti. Cum hac Electa hodie jam coronata, lege perenni, offensivum & defensivum pone fædus, feliciori & faciliori successu, tua Sceptra reges, nec minaces inferorum metues potestates. Lætos age triumphos, Claro-Montana Domus, tantæ Bellatrici munita Præsidio, truces ne formides Enceladorum facies, dum Acies castrorum ordinatissima, stat adversus inferi portas, & tua mænia complet. Probasti invictam Gloriosissimæ Propugnatrix tuæ virtutem, contra mille olim Milleri assultus, & palmæ rem valido ex hoste victoriam reportasti. (a) Sæviebat hic sacrilegus Mulciber, elapso sæculo, in Augustum Partheniæ Matris Castrum, diras armavit Erebi furias, universam inferorum instruxit Cyclopædiam, infestis acatholicorum agminibus, validisque in coronam cinxerat aggeribus, MARIANVM hortum conclusum, mox diram succendit Vulcaniam, flammivomas tormentorum admovit machinas, totamque Eumenidum vim impendit; (b) hinc densis pyrobolorum, more nubifragij pluens imbris, illinc candente, innocua proscindens mænia, glande, noctuque diuque, præconceptos seram protrahens in brumam furoris ignes, impius Theomachus, sudavit & alsit, quibus technis ac robore Virgineum expugnasset cælum; ac stetit immobilis laureati Montis Clari, Marpesia cautes; vidit impavido vultu, & bruta Steropis Brontisque fulmina risit. Chalybem allisit silici Aquilonaris prædo, ignem excitavit, sibimet nociturum; pyram incendit, fumum non famam ipsis pyrotechnis parituram, Claro-Montano Gynæceo tædas triumphales, quibus orbi reddatur illustrius. Novus Herostratus, fore voluisset Borealis incendiarius, ni Perilli vires subisset. Sacratior enim Bellona, ex Claro Montano Capitolio, dum in capita hostium, telorum retorfit ictus, & pila minantia pilis, illico Mars Gothicus, exiguus Achilles, graviter lua vulnera sensit, & pro opima (cui inhiabat) præda, nil nisi stragem suorum & funera, non ad gustum Gustavo reportavit. Boanerges pro Matre Parthenia, ex Claro-Montana intonuit nube, & protinus millenæ hostium nebulae dissipatae, sub gelidos rediêre Triones. (c) Sic damno suo, cum Phrygibus, didicere in posterum, fugientes Arctici rugientes, fortiores Thæbeo in deserto habitare leones. experti, sero licet, credidere, fortissimi de Tribu Iuda Leonis, invictam Matrem, Montis-Clari Præfidiariam, inexpugnabilem esse Turrim, à qua mille pendent clypei, & omnis fortium armatura.

(a) Miller Generalis Reg Svec: Gustavi obsedit Cl. Mont.

(b) Oppugnavit multoties

& diu. (c) In Festo S. Ioannis Evan. Sveci abiit. Anno 16.—55

Post Heroam Divinioris, fortitudinem Martis, Clementiam Matris, in Sacratissima Regina nostra paxillam attingamus Boni etenim Principis officium, officina est clementiæ; male imperat, & odiorum amplissima meta est, qui metu solo Regna gubernat. Ad perditos Neronis damnatum illud : *oderint licet, metuant tamen*; qui timeatur ab omnibus, ipse quoque timeat, necesse est. Moribus & amoribus Regnantium efficacius in venerationem Majestatis trahuntur populi. Solida stat civium in amore Majestas, plusque valet Regum in subditos clementia, quam magna quævis potentia. Clementia Regum, mamilla est Regnorum, quæ in adultam stabilis fortunæ ætatem prosperè nutriuntur. Hinc fortunatissimi Romanorum Augusti, summum honoris censum, majusque supra Diademata Nomen censuere, Patres Patriæ, quam Imperatores appellari. Augustissima Regina nostra, verè Mater Clementiæ est, hoc elogium MARIÆ cæteras vel includit vel excellit Prærogativas; in DEO T: O: M: quidquid concipias vel mente præscindas, summum Bonum est; in MARIA itidem, quidquid pio & sagaci intellectu meditari velis, eminentius supra creaturas Bonum est; post infinitam namque Divinorum attributorum ad intra communicabilitatem, ad extra, prima & unica est MARIA, cui Bonitas æterna, summam largita est Clementiam; quapropter hæc sola Domina, immensæ pietatis officina est, latitudine & altitudine, universas, etiam collective sumptas, longe excedens bonitates, solam nisi excipias Infinitam: verum, & hanc dum orbi portare meruit, Infinitæ Misericordiæ initium dedit.

Facesse infrunita Heterodoxorum impietas, obstinata infidelium protervia, mala viperarum soboles, quæ Matris Sacratissimæ reijcis pietatem, & quam fors ignoras, blasphemare audes Majestatem. Beatorum exquire catus, & quotquot sunt, conformi voce reponent: MARIANÆ Clementiæ sese adjutos ope, Elisa Regna possedisse. Apostatas inferorum spiritus, primos damnatæ falsitatis Coryphæos, seiscitare si audes, ad Sacratissimum Nomen MARIÆ contremiscent, & licet inviti, cogentur vera fateri, Ejus potentissima Bonitate & Clementiâ, innumeram sibi de manibus ereptam animarum prædam. Perlustra toto orthodoxo orbe, ad Thaumaturgas Deiparæ Aras, fidelium arras, intueri, aut si malueris Lemmata sola legas, imo si tenebrosa fors cæcutit pupilla livore, manu palpa (cave tamen sacrilega) in hoc saltem Augustissimæ Poloniarum Reginae sacrario, Romanorum Imperatorum, Regum & Principum Europæ, honorarias gemmas, pretiosa donaria, magnorum Exercitus Regni Ducum, tot domitrices hostium, clavas, victores enses, & triumphantis signa Gradiui, tot splendida sacræ ornamenta Domus, pia Illustrissimarum in
Regno

Regno Familiarum anathemata, & à remotissimis Provincijs grata
votorum & tabellarum pignora; percontare si lubet, cuncta hæc
quid spirent? quid talia munera dicant? pandent oracula, & vocali
testimonio, mutæ licet tabulæ, mira Gratiarum Matris Pientissimæ
loquentur magnalia; auscultata voces, & disce, universa hæc, ob re-
portatas de hostibus Patriæ victorias, ob restitutam à mortuis vi-
tam, redintegratam incolumitatem, evitatas pestilentias, redditum
oculorum lumen, recuperata gressus officia, superatas infernalium
potestatum machinas, ob sævientium flammarum sopita incendia,
ob accepta in adversis solatia, & ob innumera Beneficiæ thau-
mata, Divæ Claro Montanæ Virgini Matri, oblata ex voto pe-
rennis gratitudinis esse monumenta.

Et licet nostrorum non indiga bonorum, Præpotentissima Or-
bis Domina, Gangeticas ab Indis nequaquam exposcit arenas, nec
feraces è terræ visceribus auri venas, nobilioribus abunde divitijs
contenta suis, cui amplissimum rotius Empjrei Gazophilatium ex-
uberantes æternum ministrat proventus, fas tamen est, Authorem
fortis, donis honorare suis, & quem hausisti fontem coronare. De
plenitudine Gratiarum Clementissimæ Reginae Nostræ, quotquot
dantur, promanant beneficia, nil iustius, quàm ut digna, grati ani-
mi reddantur officia: ingratitude enim fontem gratiarum obstru-
it. A naturæ legibus ingritudinem abhorrentis, exemplum esto.
Æther, quoties è terra viles mutuatur vapores, toties gratas eidem
rependit cum sænore vices, dum languentem præ æstu gemmeo
reficit rore, largoq; refrigerat imbre. Tellus sæcunda parens, ut Ce-
reris germinet fructus, illi prius solliciti dant sua dona coloni. Ne-
ptunus, dum per subterraneos meatus, fontibus suppeditat undas,
ab iisdem, tributis instar fluminum exigit illapsus. Altissimo Condi-
tori rerum, de Ipsiusmet donis orbi datis, supremi in recognitio-
nem Domini, statutæ victimæ, primitiæ nascentium, & numerosa
litabatur hecatombe. Obtruncati Holophernis spolia & Conopæ-
um, non alteri, quam Domino Exercituum, in Ierusalem, grata di-
cavit Iudith; Prostrati Philistæorum Gigantis arma, Hectore ma-
ior, Iessæus victor, Divinis intulit Aris. Ipsa Gentilitas, veri igna-
ra DEI, Iovi Feretrio, manubias ex hoste detractas, litare solita.
Veterana Venetiarum Respublica subditum sibi Adriaticum con-
cilians Mare, mittit munus in altum, rituq; solenni beneficas sub-
arrat undas. Quid mirum, Mariæ propitio Gratiarum mari, si gra-
ti tribuant arrhas & dona clientes. Beatius ullum sænus est, quam
fænerari Reginae Clementiæ, quæ & exilia, in hoc exilio, appreti-

ans munera, mansuros in sæcula thesauros abunde elargitur. Triumphet æternum Imperatrix Clementissima, Remuneratrix ter Optima, nunquam satis digne recolenda. Cynocephalis exangve fit sua offa cadaver, operiat Letheo nox atra sopore Momos, quibus obrectare mos est, magnorum facta Deorum. Gloriosissimæ Dei Parentis Sacrosanctum à Sæculis Nomen, per quadripartiti orbis clymata, intaminatis fulget honoribus; imo dum sublunaris machinæ angusti sint ambitus, supernorum Regna civium, Augustam eius adorant Majestatem. Hæres per Filium est, & Domina universi, quis nisi beatæ exors hæreditatis, contra audentior ibit.

De tanto Pientissimæ Matris honore, electi & dilecti congau-
dete Sodales Mariani Regni Proceres, Filij adoptionis, Gratiæ &
Gloriæ Candidati. Triumphalis hodie Reginæ Clementissimæ, in
hac Claro Montana Aula Inauguratio, vestri capitis Corona, ve-
ster triumphus est, & fortunatum opratæ sortis augurium. Sortile-
gijs egeant dubij semperq; futuris casibus ancipites, incredulos lu-
dat Delphicus suo ex Tripode vates; Sarmatico Regno Divinissi-
mum MARIÆ Nomen, omnigenæ prosperitatis ter faustum omen
est; Nazaræa hac Sacratissima in Mensa, immensâ lubet tuto, veri-
us quam ex horoscopo, divinare Gratiarum auspicia. Vmbrâ olim
Cephæ, plurimorum sanati langviores, en salutariferam, quam specta-
tis Effigiem, Medicus Divo Lucanæ manûs, adumbravit penicil-
lus, credite Evangelistæ, felicius, quàm Hypocratis antidotû, quævis
malorum pellet toxica; Spiritualium deliciarum Sanctior Abacus
est, Empyrea proponens bellaria, quibus dum convivere & convi-
vari, grati satagunt alumni, beatæ nutriuntur æternitati, cælitum
futuri commensales. Haud unus fortasse lacerâ conscientiæ rate,
aut minus æqua sorte, æqvoreis veluti jactatur naufragus undis;
en Diva Claro Montana tutissima salutis Tabula est, hanc piâ cor-
dis apprehendat dextrâ, & illico decumani, tumultuantis Oceani,
mutescent fluctus, medioq; Portus exabit Cataclysmo. Tot subli-
mibus Clara muneribus, vere ArchiThaumaturga Divinissimæ Ma-
tris Icon tibi, o Cara Patria, in æviternam dilectionis arram, con-
signata, servata, & collata. Non illam Vespasiani, cum devastata &
succensa Ierosolyma, sæva attigit flamma; non Bizantina in Vrbe,
vesanus Iconoclastarum furor, non barbara Getharum Beizenli in
Castro rabies, non Sacrilega Demum in hoc Sacrario patrata Huf-
fitarum crudelitas, non vehementior Gothico ab Aquilone toties
insurgens, abstulit tempestas. Nefas quippe & Centomanis con-
tra Tonantem Briaræis niti, neq; dira pessundedit unquam Eryanis
Divo-

Divorum oracula: sic & prævīsæ Poloniarum sorti, ac destinatæ ad diadema Regni, nulla fatorum vis, obfuit Majestati. Adora Gubernatricem Regnorum, Providentiam, Inclyta Lechia, & de tanti dignitate pignoris, supra reliquas Coronati Orbis Provincias, tuam metire fortunam. Numanum olim Ancile, sat vile Deorum munus, è nube delapsum, adolescens tunc Roma, futuræ potentix suæ credidit auspiciū; Majores tibi Cælorum sponde favores Polonia, dum Potentissimæ Vniversi Imperatricis Mariæ Dei paræ, munus & manus tecum est; Hanc Reginam Protectricem tuam Clementissimam, ubi perenni homagio, illibata fide & indefessa colueris pietate, prosperiori rerum eventu, & hostibus fræna dabis, & sub tranquilla pacis olea, gloriâ potentix tuæ, astris terminabis.

Quod dum in concinna licet, jamq; ad terminum festinans, exoptat dictio, Tua Pater Beatissime, votis exoratoris Apostolica astipuletur Benedictio. Augustam Poloniarum Dominam Sacrâ Coronâ donasti, hoc pacto Orthodoxam Regionem & Religionem, firmam hætenus in obsequio fidei, amplius solidasti. Coronari e Inclytæ Sfortianæ Domus ac Reverendissimi Capituli Vaticani Arrhæ, ne solis Alpium terminis arctarentur, Beatorem Pæno olim, providisti Annibalem, Eminentissimum Principem, Dignissimum Nepotem Tuum Pater Beatissime, Strenuum militantis Ecclesiæ Heroem, Purpurati Senatûs Columnem, insignem Regni Poloniarum Protectorem; per quem, non impervia Petrarum iuga cavando, at supremâ Petrinarum virtute clavium, iter planum ad Sarmaticum Olympum referando, Sanctissimæ Cælorum Imperatricis Honores Sacrosq; favores longe lateq; ampliasti. Quapropter tota Lechia, Mariano hodie in Monte triumphans, ad Sanctitatis Vestræ Scabellum, supplices reponit pro tanto munere grates, Clementiam in Patre, Patrem in Clemente, filiali pronosq; cultu venerando. Beneficum sidus Tuum Stellam Polarem, verius dixerim, innubem Christiani Orbis Solem, irretortâ suspicit palpebrâ, Candida Regni Nostri volucris, volucrum Princeps, Fidei hostium strenua Fulminatrix, Sanctitatis Vestræ Magni Iovis sui, fidelis armigera & ministra. utq; ad meridianæ lucis Tux fulgorem, quo Nobilis pasci amat pûpilla, de proximo evolare queat, in Cavernis Sanctissimorum Albanorum Montium, Gratijs & pietate plenis, æternum nidificans, perennem figit incolatum. Vive Pater Beatissime annos sæculo Coronatos, & qui Cælitibus Coronas distribuis, terrena Regum Sceptra, Vicariâ Numinis potestate, tene suppedanea. Vive, quoad victoriosis armis Othomanicam, dissipēs,
evellas

evellas & destruas Portam, & tunc explicato, Bizantinis in Mæni-
bus, Crucis Trophæo, alteram in Vaticano, in Monte-Claro alte-
ram, ad posthumam Nominis Tui gloriam, portas eriges triūphales.

Patere Serenissime Auguste, Rex Poloniarum invictissime, Te
feliciter Regnante, Augustissimam Deiparam Claro Montanam,
in Lechiæ Reginam hodie Coronari, inter paradoxa desit esse, Re-
ges eodem in folio, duosq; soles in Cælo morari posse, dum com-
binatæ sibi subordinantur Majestates, dumq; Tua sponte nuper,
Thaumaturgæ Nostræ, Honorariam Coronam dono obtulisti, &
hoc ipso, ut Supremam Reginam recognoscens, Tibi & subditis
populis regnare f cisti, gnarus optime: Reges imperare Orbi, at
iplos quoq; , superum altiori subesse Imperio. Augustissimus olim
Ottho III. ex Serenissima Saxoniarum Prosapia Romanorum Im-
perator, Boleslao Chrobri Regium conferens diadema, sibi Glori-
am, Gentiq; Polonæ eminentiorem auxit splendorem; Pietatis Tux
Regum Augustissime Gloria, supra Majores Major est, quam succe-
dentia per sæcula loquetur fama superstes, Sacratissimam Cælo-
rum Dominam, Tuis Imperantibus Sceptis, in Orbe Lechico Re-
gio inauguratam honore, Tuq; prodroma paulo ante Coronâ or-
natam extitisse. Dignum plane stabilitæ in Regno pacis, Regiæq;
Munificentix Tux mnemosynon, ex Majestate dantis ac dati, su-
pra Ariadnæ Coronam astris importandum. Impera Regum Cle-
mentissime forte prosperima, de hostibus Regni armis, de Civi-
bus amore triumphas; sic gloriose & Delphica Laurus, & Civica
Corona Augusta tempora cingent, æternum in Serenissima Domo
Tua permansturæ.

Excellentiæ Tux Antistes Illustrissime Coronator Dignissime,
impensam hodie opem & operam Sacra Reginalis Maiestas Domi-
na Nostra Clementissima, pleno favoris comitatur animo: posce
quæ lubent; plurima vacantium Beneficiorum ad distributivam
Iustitiam Regina Sacratissimæ devolutorum adest copia; in eli-
gendis, optionis offert libertatem, in conferendis, promptam spon-
det liberalitatem. Cor Reginale, præclarissimarum virtutum Tu-
arum manu, Præsul Reverendissime totum apprehendisti, dum Au-
gustissimum verticem Sacrâ Coronâ cinxisti. primos ad conclave
amoris, jam tene accessus, vota q; cordis expone tui, à Sanctissima
Domina vicissim coronanda. Plura Magno Honori, & Purpurato
Nomini Tuo Antistes Illustrissime, supplex dedicatoria exprimit
pagella.

Celsissimis, Excellentissimis, Illustrissimis, suisq; titulis dignis-
simis

sanis Auditoribus, & ne absentes quidem careant, universis Regni
Ordinibus, fidele Homagium Majestati Tuæ hodie præstantibus,
jube Sacratissima Regina Domina mea Clementissima, immensa
referare Divitiarum æraria, ex opulentissima Regali Gaza, mu-
nifica in omnes disperse dona, ut Triumphalem Gloriosissimæ
Inaugurationis Tuæ Solennitatem, Regiæq; Beneficentiæ largi-
tatem, Imperatrix Augustissima, jugi in posthumas ætates me-
moriâ, subditi recolant Clientes, Regio Fisco Tuo Potentissima
Domina, nequidquam derogatur, dum in egenos populos cro-
gatur; quantumcunq; effusi, integri Gratiarum Tuarum manent
thesauri, cum Maiestatici Iuris tui sint, Cæli terræq; ambitu
contentæ opes, per sæcula minime defuturæ. Inter opima bo-
norum munera, stabilem dona pacem, Regina pacis; dira bel-
lorum classica, ad Thracicos fines, ultra Hellesponti pelle oras;
insidiantes Nomini & Regno Tuo, Domina invictissima compe-
sce hostes; fideles Maiestati Tuæ subditos, ad osculum Sanctis-
simarum plantarum admitte, universorum animos æternum
Tibi vectigales, fove & gubernas, quos in Homagium
Reginali Maiestati Tuæ adduxi, & D I X I.

Ad M. D. G. B. V. M A R I Æ Reginæ Po-
loniarum Honorem.

[Faint bleed-through from reverse side]

